

§ 6**Yttrande över remiss av ”Möjligheternas Stockholm - Vision 2040”**

AMN 2019-0366-1.6

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Möjligheternas Stockholm - Vision 2040* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.. Visionen ska bidra till stadens långsiktiga hållbara utveckling, innovation, attraktionskraft och samtidigt möta samhällsutmaningar. Visionen ska också verka för att målen i Agenda 2030 (det som staden har rådighet över) och den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUF5 2050 uppfylls.

Visionen är i likhet med budgeten, indelad i tre huvudteman: en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla, en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt och en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.

Arbetsmarknadsförvaltningen uppskattar visionens beskrivning av Stockholm år 2040. Det är en fördel att visionen binder samman övergripande styrdokument som Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF5 2050) och Agenda 2030. Det skapar en logisk helhet och förutsättningar för en sammanhållen styrning i utvecklingsarbetet framåt.

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar att möjligheten till etablering på arbetsmarknaden har en central roll i visionen. Det är också glädjande att vuxenutbildningen, yrkesutbildningar och andra delar av det livslånga lärandet som är en förutsättning för en fungerande arbetsmarknad har fått en tydlig plats. Avståndet utifrån nuläge till situationen i visionen är dock långt i vissa fall. Förvaltningen möter många resurssvaga individer som behöver mycket stöd, motivation och vägledning för att närma sig arbete eller studier. Avslutningsvis kan konstateras att det är en fantastisk stad som *Möjligheternas Stockholm- Vision 2040* beskriver och förvaltningen ser därmed fram emot det kommande utvecklingsarbetet för att uppnå stadens vision.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2019

Förslag till beslut

Ordföranden Fredrik Lindstål (C), ledamoten Andrea Ström m.fl. (M), ledamoten Jessica Sjönell (L), samt ledamoten Magnus Runsten (MP) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Salar Rashid m.fl. (S) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra. Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Fredrik Lindstål (C), ledamoten Andrea Ström m.fl. (M), ledamoten Jessica Sjönell (L), samt ledamoten Magnus Runsten (MP) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Salar Rashid m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsförvaltningen beslutar följande

- 1) Att avslå förslaget till vision 2040
- 2) Att därutöver anföra

Inledningsvis vill vi konstatera att antagande av nya visioner vart fjärde år riskerar innebära att långsiktigheten och tilltron till färdriktningen blir begränsad. Vision 2030 fungerade som vision för staden i närmare 8 år. Det finns mycket som talar för att Vision 2040 – Ett Stockholm för alla skulle ha tillåtits att verka motsvarande tid för att garantera långsiktighet och kontinuitet i stadens verksamheter.

Med detta sagt bör det finnas starka skäl om man ändå väljer att revidera en vision som stadens verksamheter framgångsrikt jobbat för. De starka skälen går knappast att utläsa av ärendet utan får snarare ses i ljuset av att den dåvarande borgerliga oppositionen, vid antagandet av Ett Stockholm för alla, uttalade ambitionen att upphäva visionen vid ett maktskifte. Det formella skälet för att vilja upphäva visionen var uppfattningen att den förankrats för dåligt. När samma borgerliga opposition nu i majoritet presenterar ett förslag till ny vision är det ett dokument som på intet sätt processats tillsammans med några andra aktörer utanför rotlarnas och stadsledningskontorets slutna värld (än möjligtvis med undantag av en utvald reklambyrå). Hade de borgerliga partierna menat allvar med

sin uppfattning från tidigare behandling skulle ärendet ha hanterats annorlunda.

Med det sagt är det varje majoritets möjlighet att föreslå en ändring av vision. I detta fall väljer den borgerliga majoriteten att medvetet distansera sig från målet ett Stockholm för alla. Det är begripligt sett till den förda politiken. När hyresrätter säljs ut och färre bostäder produceras och när skatten sänks på bekostnad av skolans, omsorgens och kulturens förutsättningar så kan man inte självklart utgå från att det upplevs som steg på vägen mot en stad för alla.

I tjänstutlåtandet beskriver även arbetsmarknadsförvaltningen att avståndet utifrån nuläge till situationen i visionen dock är långt i vissa fall. Det är inte så konstigt eftersom att majoriteten år 2019 gjorde besparingar med 40 miljoner kronor på arbetsmarknadsnämnden. Inför budgeten går man fram med ytterligare besparingar på 44 miljoner. På två år har man förminskat tilldelningen till verksamheter inom arbetsmarknadsförvaltningen med nästan 10 procent.

Det kommer med stor sannolikhet innebära minskade resurser igen för bland annat jobbtorgen, vuxenutbildningen och återigen neddragningar i satsningarna på att hjälpa personer långt från arbetsmarknaden att hitta en väg till jobb. Detta under tid med förväntad lågkonjunktur och samtidigt som prognoser visar på volymökningar inom försörjningsstödet. Den blågröna majoriteten tycker konstigt nog att det verkar vara mer effektivt att lägga pengar på ekonomiskt bistånd med än att ge flera möjligheten att komma ut i egen försörjning.

Ett annat område handlar om majoritetens fastslagna bostadspolitik – som förvarar både etableringen och tillväxten i vår stad. När hyresrätter säljs ut och färre bostäder produceras och när skatten sänks på bekostnad av skolans, omsorgens och kulturens förutsättningar så kan man inte självklart utgå från att det upplevs som steg på vägen mot en stad för alla.

Även om vi i grunden uppskattar och instämmer med de delar, som i stort överensstämmer med den gällande visionen, som strävar efter att Stockholm ska vara en öppen stad där alla kan vara den de är så tycker vi att det finns stora problem med det förslag som nu remitterats.

I grunden handlar det om att diskrepansen mellan det som står i visionen och det som är den faktiska politiken är alltför stor.

Låt oss bara peka på några tydliga illustrationer.

- Stockholm ska vara en av världens tryggaste städer. Det är naturligtvis en gemensam målsättning för oss alla. I verkligheten har dock antalet skjutningar aldrig varit så höga som nu och samtidigt minskas resurserna till förebyggande arbete.

- I Stockholm känner invånarna sig delaktiga och har inflytande. Det vill vi alla – men det är i skarp kontrast mot den borgerliga majoritetens beslut att avlöva stadsdelsnämnderna på ekonomiska resurser för lokal demokrati.
- Stadens förskolor och skolor är väl ansedda och håller en hög kvalitet. Även här ett mål som vi alla delar men som knappast blir verklighet av en underfinansierad budget som gör att utbildningsförvaltningen samt flertalet skolor och förskolor går med underskott.
- Stockholm har en välfungerande arbetsmarknad som skapar en hög sysselsättning. Så viktigt men just nu är utvecklingen den motsatta. Minskade ambitioner för arbetsmarknads- och utbildningspolitik gör att antalet i behov av försörjningsstöd på grund av arbetslöshet har ökat alla årets månader.
- Ett aktivt tillgänglighetsarbete och ändamålsenligt stöd skapar förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta fullt ut. Det borde vara en självklarhet men samtidigt översvämmas staden av elsparkcyklar som hindrar framkomlighet och omsorgen om personer med funktionsnedsättning fick 2019 den lägsta uppräkningsen på åtskilliga år.
- Yrkeskunnandet hos alla de som arbetar inom välfärden tas tillvara och är en utgångspunkt för allt kvalitetsarbete. Det kunde man ju önska men i själva verket har åtskilliga förslag för tryggare anställningar för välfärdsarbetare avslagits under året och stadens personal- och jämställdhetsutskott har lagts ned.
- I det sociala arbetet finns tydligt fokus på det förebyggande arbetet och tidiga insatser. Jodå, om man bortser från att stadsdelarna fick 66 miljoner kronor mindre till barn, kultur och fritid vilket nu syns i många av de åtgärder som skapar förebyggande insatser.
- En hög och kontinuerlig takt i stadsbyggandet skapar en välfungerande bostadsmarknad. Så var fallet under förra mandatperioden. Denna präglas istället av halverade byggprognoser, drastiskt minskat antal bostäder i antagna detaljplaner och färre markanvisade lägenheter i så gott som alla kategorier.
- Stadsdelar som växt samman. De tio utpekade sambanden är en viktig del av översiktsplaneringen. När det första, mellan Bromsten och Rinkeby, skulle realiserats stoppades det i stadsbyggnadsnämnden av den borgerliga majoriteten. Inga andra initiativ har ännu tagits för att realisera sambanden.
- Det skapar en levande stad där alla barn och ungdomar erbjuds en trygg och inspirerande uppväxtmiljö med plats för lek, kreativitet och vila. Men inte om man bor i Skarpnäck och vill ta del av parklekarna. Flera är tills vidare stängda.
- Stockholms utbyggda kollektivtrafik är attraktiv och tillgänglig. Möjligtvis med sikte på 2040 eftersom den nuvarande majoriteten flera gånger avslagit förslag om att tidigarelägga tunnelbaneutbyggnaden genom förskottering. I själva verket leder nuvarande politik till mer trängsel under lång tid och till att bilen blir ett fortsatt attraktivt vägval.

- Biblioteken är viktiga mötesplatser för kultur- och samhällsfrågor som främjar barns och ungas läslust och lust att lära. Nedstängda bibliotek, nedlagt bokkollo och inställda skolbesök talar ganska mycket ett annat språk.
- Kulturskolan är tillgänglig och jämlik och når barn och unga i hela staden med en bred blandning av musik, dans, teater och konst. Bra målsättning. Lätt att dela. Men vägen dit är inte uppsagd personal, inställda kurser och anmälningsskaos.
- Besöksnäringen är stark och bidrar till den internationella attraktionskraften och till sysselsättning och tillväxt i regionen. Gör ju stoppet av Nobelcenter och det ljumna engagemanget för OS obegripligt.
- I stadens verksamheter förenas höga ambitioner för välfärden med omfattande investeringar och en stabil och långsiktigt hållbar ekonomi. Standard an Poor's har varnat för sjunkande kreditbetyg och stadsledningskontoret har återkommande varje månad varnat för den icke hållbara ekonomi som nuvarande politik innebär.

Listan på områden där de fina orden inte stämmer med vad som genomförts kunde varit längre. Det är inget fel att ha ambitioner som går utöver vad man hittills genomfört. Tvärtom är det en naturlig del av en vision som utvecklar staden på sikt. Om det, på område efter område, däremot visar sig föras en politik som är motsatt mot de fina orden och när medborgarna upplever att visionen mer blir av en reklambyråprodukt än ett styrande dokument för vad som händer i stadens verksamhet blir värdet av visionen lägre.

I sin reservation, när Stockholm antog visionen om Ett Stockholm för alla, anförde de borgerliga partierna att visionen för mycket fokuserade på stadens egna verksamheter och vad dessa skulle göra. Det förslag till vision som nu presenterats har tagit intryck av denna kritik och avstår nästan helt från att precisera vad stadens verksamheter ska göra för att uppnå önskelistan. Vi tror att det riskerar innebära en svagare måluppfyllelse och i förlängningen att det inte bidrar till möjligheternas Stockholm.

Vi anser därför att stadens verksamheter även framgent bör arbeta i enlighet med den gällande visionen om Ett Stockholm för alla och att förslaget därmed bör avslås.

Reservation

Ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

- Avstyrka *Vision 2040 – Möjligheternas Stockholm*
- Låta *Vision 2040 – Ett Stockholm för alla* och tillhörande *Färdplanen för ett Stockholm för alla* fortsätta vara stadens vision

- Därutöver anföras

1

Vänsterpartiet anser att nuvarande *Vision 2040 – Ett Stockholm för alla* har kunskapsbaserade förutsättningar att tillsammans med *Färdplanen för ett Stockholm för alla*, som arbetades fram under förra mandatperioden, fungera utmärkt som måldokument även denna mandatperiod. Särskilt som inga andra argument än maktskiftet har framkommit som skäl för en revision av stadens vision.

En vision som byts varje mandatperiod blir i stort sett verkningslös i arbetet med att styra stadens långsiktiga utveckling. Om en vision ska stå sig över politiska majoritetsskiften krävs ett annat grepp än att av maktpolitiska skäl revidera en vision som endast verkat i några få år.

Staden och stockholmarna tjänar inte på att majoriteten av prestigeskäl undergräver syftet med ett långsiktigt visionsarbete, och vi vet inte ens om en reviderad version kommer att kombineras med gedigna kunskapsbaserade strategier som i färdplanen. Det svåra är inte att formulera framtidsdrömmar, utan vad som krävs är faktabaserade strategier som leder framåt.

Vänsterpartiet vill istället bygga vidare på färdplanen som bygger på forskning och de gedigna kunskapsunderlag som togs fram inom ramen för Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Kommissionens uppdrag var att uppdraget att analysera skillnader i livsvillkor i staden och föreslå åtgärder för en jämlik och socialt hållbar utveckling på både lång och kort sikt. Genom att förkasta allt det grundläggande och forskningsbaserade arbete som gjordes går stadens miste om att utveckla strategier på medellång sikt, längre än varje årlig budget, för att utveckla staden på ett hållbart sätt. Färdplanen täcker redan många viktiga områden, men vi ser framöver ett behov av kompletteringar med nya kunskapsunderlag, exempelvis med frågor som rör vår äldre befolkning.

Särskilt uttalande

Ledamoten Martin Westmont (SD) lämnade följande särskilda uttalande.

Sverigedemokraterna Stockholms Stads ambition är att Stockholm ska vara en stad där alla medborgare har möjlighet att, inom ramen för lagar och god samhällsanda, leva sina liv i trygghet. Genom att möjliggöra för alla stockholmare, oavsett kön, ålder eller annan grupptillhörighet att kunna röra sig obehindrat i staden och i olika sammanhang kan grunden för detta skapas. Stockholm år 2040 ska vara en stad där människor inte inskränks i sin vardag på grund av

rädsla för kriminalitet. Stockholm år 2040 ska vara en öppen stad som möjliggör för möten mellan människor.

Stockholm år 2040 är en stad med välutbyggd infrastruktur, god bostadsförsörjning och en sund närmiljö. Möjliggörande av innovativa färdmedel som minskar den höga beläggningen på stadens vägar, minskar bullret och leder till minskade resetider står i fokus.

Stockholm år 2040 ska vara en innovativ storstad som både skapar och attraherar personer besittande spetskompetens till att arbeta och bo i staden. Stockholms varumärke som en trygg och säker stad är i sig en bidragande faktor till stadens fortsatt goda innovationsklimat och en förutsättning för fler utländska investeringar i Stockholm.

Stockholm ska vara en trygg, öppen och innovativ storstad som gör det möjligt för alla människor, oavsett ålder eller kön, att vara en del av det svenska folkhemmet.

Ersättaryttrande

Ersättaren Maria Jansson (Fi) lämnade följande ersättaryttrande.

Feministiskt initiativ instämmer i Vänsterpartiets förslag till beslut och vill utöver detta anföra:

Visionen syftar till att alla i Stockholm ska kunna verka och leva i frihet från våld. Detta är självklart en lovvärd vision som Feministiskt initiativ delar. De formuleringar som visionen innehåller är dock problematiska då de osynliggör det faktum att det våld som kvinnor utsätts för till den allra största delen utövas av män. Att inte benämna detta innebär svårigheter att åtgärda grunden till problemet med mäns våld som till stora delar är strukturellt invävt i samhällets föreställningar om vad det är att vara man respektive kvinna. Det borde därför vara självklart att alltid använda skrivningen ”mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld”.

Visionen syftar också till att bryta utanförskap, minska segregering och möjliggöra för alla Stockholms invånare att få en egen inkomst. Detta är viktigt, men ställer stora krav på bland annat stadens arbetsmarknadspolitik. Målet kräver således en rad åtgärder för att uppfyllas, vilket i sin tur kräver att det anslås resurser, vilket inte är förenligt med den skattesänkarpolitik som den grönbå majoriteten för i dagsläget.